

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Specvlvm Privilegiorum Regularivm In Commvni

Pedro <de los Angeles>

Coloniæ Agrippinæ, 1681

§. IV. De facultate Prælatorum ad dispensandum in irregulatibus remiſivè.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61715](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61715)

absolutè absolvitur ab eo, iudicium rei Confessario remittens, ad quem spectat cognoscere gravitatem, sicut & de illa iudicare: & non tenetur, re sine dubio comperit, iterum tale peccatum clavibus subijcere, ut tenet communis sententia.

Ad 23. Eisi fortè roges ad quantum illa verba se extendant, plus minusve, ut postea non teneatur aliquis confiteri determinatè, quod implicitè in illis confessus est? Respondit Vivaldus in *candelabro aureo, de confess. tract. 7. §. sed dixi folio 100.* eum, qui confessus fuit centies plus minusve jurasse, non teneri iterum confiteri, licet postea comperiat fuisse 200. Quod probabile putat Angelus Mar. Verrecelli *tom. 1. qq. moral. tract. 5. quest. 6. num. 23.* & ipse *tract. 1. quest. 8.* dicit illa verba, plus minusve addit quoad confessionem medietatem supra summam expressam, taliter, quod si confessus est centum juramenta plus minusve, iterum non confiteri teneatur, licet postea certo sciat fuisse 150. Sed utraq; hæc doctrina nimis laxa videtur: quia illa particula, secundum communem sensum, parvum excessum denotat: & assignatus, est certè magnus. Probabile autem est, quod docet Diana cum Filliucio, & Navarro 3. *part. tract. 4. resolut. 94.* & *part. 4. tract. 4. resolut. 204.* Quod si quis se accusaret decies, plus minusve pejerare, si postea recorderetur de aliis tribus vicibus, non teneretur illas confiteri: & si centum plus minusve confiteretur, si postea recorderetur esse centum, & decem: non teneretur illa confiteri.

Sed verius est, hoc arbitrio prudentium relinquendum, juxta summam peccatorum, cui illa clausula plus minusve superadditur. Addit M. Jajada *tom. 1. lib. 2. tract. 3. controvers. 10.* (Si postea confessione finita recorderetur illorum peccatorum, quæ confessus est, majorem esse numerum, non teneri iterum confiteri: quia confessio cum sufficiente examine facta, moraliter loquendo comprehenditur, & claudit totum peccatorum numerum: & illa particula à penitente adducta æquivaleret omnibus alijs, & per illam confessarius satis devenit in cogitationem status penitentis.)

§. IV.

De facultate Prælatorum ad dispensandum in irregularitatibus remissive.

24. **P**OSSE Prælatos regulares cum suis subditis dispensare in omnibus irregularitatibus, in quibus dispensare possunt Episcopi respectu tuorum Diœcesanorum, Bulla Pii V. & Gregorij XIII. diximus *tract. 10. de censuris, cap. 7. num. 63.* Imò ibidem pluribus citatis diximus posse confessarios regulares cum secularibus dispensare in omnibus irregularitatibus, in quibus possunt Episcopi cum suis subditis ex Bulla Sixti IV. & à Julio II. confirmata. Irregularitates vero, à quibus possunt Episcopi subditos suos liberate assignantur in Concilio Tridentino *sess. 24.*

sess. 24. capite sexto, de reformatione, ubi Episcopis Diocesim habitantibus conceditur, ut cum suis subditis dispensare possint in omnibus irregularitatibus ex delicto occulto provenientes; & quæ ad forum contentiosum non sunt deductæ, excepta irregularitate ex homicidio voluntario causata. Circa quam dispositionem Concilij videnda sunt, quæ latè diximus eodem tract. capite 2. punct.

5. An verò virtute Bullæ Cruciatæ possit dispensatio impendi in omnibus irregularitatibus, etiam ex homicidio voluntario causatis, vide à nobis dicta dicto tract. cap. 7. à num. 64. Ubi duplicem sententiam reulimus: & licet negativæ parti ut probabiliori adhæsimus; affirmativam pluribus citatis Authoribus, & rationibus adductis, probabilem judicamus.

25. Insuper possunt Prælati omnes irregularitates suorum subditorum tollere, sive ex delicto, sive ex defectu proveniant, etiam irregularitatem bigamiæ, aut homicidij voluntarij, dummodo notorium non sit, ex privilegio Martini V. tract. 10. de censur. cap. 7. num. 59. statuimus: ubi etiam diximus ex privileg. Pauli III. & Sixti IV. posse Prælatos prima die Lunæ Quadragesimæ cum suis subditis dispensare in omnibus irregularitatibus, etiam publicis, & notorijs, etiam quæ ex bigamia, & homicidio voluntario proveniunt. Imò ex concessione Pij V. num. 129. diximus loco citato capite 8. num. 17. posse Prælatos regulares toties, quoties suos subditos liberare ab omni irre-

gularitate ex delicto, etiam ex homicidio voluntario, & publico; dummodo tale homicidium factum non fuerit post ingressum religionis, & semper sint in illa permansuri, donec vixerint, ut in eadem Bulla expressè declaratur. Videatur Noster Lezana *tom. primo, parte prima, cap. 18. nu. 44.*

26. Descendamus in particulari ad singulas irregularitates, ut hoc clarius innotescat. Et loquendo prius de illis, quæ ex delicto proveniunt, omnium gravissima, & difficilior dispensatu est illa, quæ provenit ex homicidio voluntario; quia in tribus privilegijs adductis datur sua limitatio. In primo in quo conceditur facultas ad dispensandum in irregularitate illius, etiamsi homicidium sit ante vel post ingressum religionis commissum, & hoc in quolibet anni tempore, ut pluribus citatis diximus *tract. 10. cap. 8. num. 17.* sed additur limitatio, dummodo non fuerit *notorium delictum*. In secundo limitatur facultas ad primum diem Lunæ Quadragesimæ: & in tertio ad irregularitatem ex homicidio ante ingressum religionis patratum. Videndum nobis est, quid in primo per notorium delictum intelligatur? Circa quod recolenda sunt, quæ diximus *tract. 10. cap. 3. n. 17.* Quod notorium est, quod nitiur scientiæ majoris partis communitatis; quia nimirum coram illis fuit perpetratum: Nam si ad illius notitiam alio modo perveniat, dicetur famosum, vel manifestum, non vero notorium. Igitur in his, & similibus privilegijs accipitur pro

Qualiter irregularitatem ex delicto homicidii possint tollere regulares

eo quod est publicum, vel per evidentiam facti, vel per sententiam iustam iudicis, vel per confessionem rei in iudicio, vel per publicam famam omni tergiversatione carentem: & non sufficit, quod testibus possit probari, nisi dictas condiciones habeat. Neque quod delictum deductum sit ad forum contentiosum tollit esse occultum, si iudex absolvit reum per sententiam diffinitivam: Imo etiam si reus fuerit damnatus, & convictus, si iudicium jam finitum est, & reus punitus, adhuc ejus delictum manet inter terminos occulti, & occultum accipitur in presenti. Sanchez *lib. 2. summ. cap. 11. num. 21.* Avila, Henriquez, Reginald. quos refert Bonacina *disputatione septima, de censuris, questione quinta, punct. 1. numero primo.* Imò etiam si delictum fuerit publicum in uno loco, si in loco, in quo petitur dispensatio fuerit occultum, nec detur proxima spes, quod in illo publicetur, adhuc dicitur occultum, prout opponitur publico, & notorio. Vidal. *de casibus reservatis, inquisit. 1. num. 105.* Vincentius Candidus *tom. 1. disquisit. 22. art. 49. dub. 9.*

De alijs irregularitatibus, in quibus possunt dispensare Prælati.

27. Possunt etiam Prælati regulares absolvere suos subditos in irregularitate orta vel ex homicidio casuali, vel in defensionem contra injustum invasorem, cum excessu in moderamine inculpatæ tutelæ, & hoc toties quoties, etiam si delictum sit publicum, aut notorium, ut probavimus loco citato, *cap. 8. num. 43. & 58.* Et eodem modo possunt cum religiosi

dispensare in irregularitate orta ex mutilatione voluntaria, cum solum sit homicidium voluntarium exceptum, modo explicato in supradictis privilegijs, ut *ibidem num. 28.* diximus: Etiam possunt dispensare in irregularitate orta ex infamia sive ante ingressum religionis, sive post illum sit contracta, sive sit facti, sive juris, quacumque illa sit, nulla excepta, ex privilegio Pij IV. concessio Clericis ministrantibus ibi *num. 75.* & etiam in irregularitate contracta ob violationem censurarum: quia videlicet excommunicatus, suspensus, aut interdictus, vel in loco interdicto celebravit, aut actum proprium ordinis sacri solemniter exercuit, potest Prælati toties quoties dispensare, etiam si publica sit, ex privilegijs Sixti IV. Gregorij XI. & Pauli III. ut diximus *eadem c. 8. n. 72.*

28. Etiam in irregularitatibus provenientibus ex defectu possunt Prælati cum suis subditis dispensare. Et in primis cum corpore vitiatum possunt, ut si defit pes, vel oculus, etiam sinister, qui est Canonis, ut diximus *tract. 10. cap. 9. num. 75.* & ex privilegio Sixti IV. probat Bordon. *resolut. 11. num. 10.* & ex alijs concedentibus facultatem dispensandi in omnibus excepto homicidio voluntario, & bigamia tenet Diana *4. part. tractatu 2. resolut. 73.* Lezana *tom. 5. in mari magno Minorum, num. 144.* Pelizzar. *tract. 9. cap. 3. sect. 4. num. 133.* Ex vi professionis religionis tollitur irregularitas ex defectu natalium quoad susceptionem Ordinum,

De irregularitatibus et defectibus in quibus possunt dispensare Prælati.

num, ut diximus *cap. illo 9. num. 55.*
 & etiam tolli quoad dignitates, itaut
 ad illas eligi possint, probabile esse
 diximus *num. 56.* sed posse Prælatos
 quoscumque sive Generales, Pro-
 vinciales, vel etiam Priores cum quo-
 cumque illegitimo ad prælaturas, &
 quascumque alias dignitates irregu-
 laritatem tollere late diximus *ibi nu.*
57. & modò tenent Bordonus *resol. 11.*
num. 48. Lezana *tom. 1. cap. 18. nu.*
60. Candidus *disquisit. 24. art. 61. dub.*
23. Pellizzari *num. 131.* Peyrinus
tom. 1. privileg. Minimor. ad constitut.
2. Julij 11. §. 29. à num. 25. tract. 12.
 de *dub. regul. resolut. 102.* ¶ Possunt
 etiam Prælati cum suis subditis dis-
 pensare cum omnibus bigamis, biga-
 mia vera interpretativa, & simili-
 tudinaria, ut probavimus *loco citato.*
cap. 9. num. 42. & præter ibi citatos
 tenet Bordonus *resolut. 11. num. 31.*
 Bauny *tom. 2. tract. 11. quest. 58. litte-*
ra B. ¶ Possunt etiam dispensare in om-
 ni irregularitate sive publica fuerit,
 sive secreta, proveniente ex defectu
 lenitatis ratione homicidii, aut mul-
 tationis exercitæ, vel in ordine judi-
 ciario, à iudicibus, & ministris, vel in
 bello iusto, ut diximus *eodem cap. 9.*
num. 24. propter illa privilegia, quib-
 us ipsis conceditur facultas dispen-
 sandi in omni irregularitate, excipien-
 do solum eam, quæ provenit ex biga-
 mia, & homicidio voluntario (ad has
 enim alia dantur diversa privilegia,
 citatis locis adducta) homicidium
 verò, quod fit vel à iudice servato or-
 dine juris, vel à milite in bello iusto,
 non dicitur homicidium voluntarium,
 quod est contra quintum De-

calogi præceptum: quia hoc solum di-
 citur homicidium injustè patratum.
 Sic præter ibi citatos Pellizzari *suprà*
num. 143. Lezana *tom. 5. in mari ma-*
gno Prædicator. num. 128. & *tom. 1.*
part. 2. cap. 18. nu. 43. Vidal. *in can-*
delabro aureo, 2. part. titul. de irregu-
laritate, §. de dispens. quoad fratres.
 Candidus *tom. 1. disquisit. 24. artic. 61.*
dub. 19.

29. Possè etiam regulares Præ- De aliis
 latorum dispensare cum suis subditis in irregulari-
 tate proveniente ob abortitibus,
 tum scilicet animati, etiam si publica & pœ-
 fuerit, & in pœnis excommunicatio- nis, in
 nis, privationis officii, beneficii, & quibus
 dignitatum, quæ obtinent, & inhabi possunt
 litatis ad imposterum obtinenda, im dispensa-
 positus à Sixto V. & Gregorio XIV. re Præ-
 tenet Bordonus *resolut. 13. num. 19.* lati.
 Bauny *tom. 2. tract. 11. quest. 58. litte-*
ra C. quos refert, & sequitur N. An-
 tonius à Spiritu sancto *tract. 2. in di-*
rect. regul. disp. 1. sect. 2. num. 77. Sed
 hæc intelligenda sunt cum limitatio-
 nibus à nobis adductis *ib. 3. tract. 13.*
cap. 2. punct. 4. §. 3. à num. 72. nimi-
 rum quòd in dicta irregularitate pos-
 sunt Prælati dispensare eo modo, quo
 possunt in irregularitate ob homici-
 dium voluntarium: quia talis abortus
 factus animati procuratio verè ho-
 micidium voluntarium est. ¶ Deni-
 que possunt Prælati cum suis subditis
 dispensare in omnibus pœnis, inhabi-
 litatibus contractis ob quæcumque
 delicta, ut privationis ab officio, be-
 neficio, dignitate, inhabilitatis ad il-
 la, vocis, & loci, &c. postquam jam
 pœnæ istæ sunt contractæ, nisi alias
 sint reservatæ Pontifici. Candidus

tom. 2. quest. 24. art. 61. dub. 10. Imò etiam si sint Pontifici reservatæ, adhuc possunt ex privilegijs Sixti IV. Pii V. & Gregorii XIV. docent Suarez tom. 4. de religion. tract. 8. cap. 12. num. 9. Sanchez lib. 6. summ. cap. 15. num. 78. Pellizzar. tract. 9. cap. 3. sect. 4. num. 147. Antonius à Spiritu sancto supr. n. 95. Lezana cap. 18. citato. n. 33. & 35.

§. V.

Qualiter Prælati cum suis subditis in legibus, & præceptis Ecclesiasticis valeant dispensare remissivè?

Plura circa hoc alibi tracta, & declarata recensentur.

30. **N**on loquimur in præsentibus de facultate Prælatorum ad irritanda vota subditorum, vel ad dispensandum in eis: nam de hoc latè à nobis disseritur hoc volumine tractatu de Voto. cap. 3. & circa irritationem ibidem; & circa dispensationem in eodem loco, & alia ibi circa istam materiam declarantur: sed de facultate in legibus, aut præceptis dispensandi; & quæ privilegia circa officium divinum habeant Regulares, latè diximus supr. tract. 16. de Horu Canonici. cap. 3. punct. 7. per totum: specialiter autem à num. 55. diximus qualiter Prælati possint cum infirmis, aut multum occupatis dispensare in recitatione officii Canonici. Et quid possint circa alienationem bonorum mobilium, & immobilium, diximus tract. 15. & plura alia, quæ ab aliquibus hinc examinantur, quia alibi suis locis à nobis jam acta sunt, prætermittimus,

31. Sed circa præcepta, & leges Ecclesiasticas statuendum est posse Prælatos cum suis subditis in omnibus legibus, & præceptis Pontificiis dispensare, in quibus possunt Episcopi respectu suorum subditorum: habent enim jurisdictionem quasi Episcopalem in ipsos, ut supr. n. 1. diximus. Quia ex quo exempti sunt Religiosi à jurisdictione Episcoporum, Prælati cum omni jurisdictione loco ipsorum succedunt. Et habetur in Clement. Ne Romani, de electionibus, & Bulla Pii V. Romani Pontifici, & tenent communiter Doctores. Undè in omnibus casibus, & legibus, in quibus diximus tom. 3. tract. 11. de legibus, cap. 5. punct. 4. num. 15. posse Episcopum, vel inferiorem Prælatum dispensare in lege superioris: possunt Prælati in legibus, aut præceptis superiorum, etiam Pontificis dispensare. Ut ibi num. 36. annotavimus: & sic possunt cum suis subditis, etiam novitiis, tertiariis, commensalibus super jejunia, esum carniùm, lacticiuorum, &c. dispensare, ut tenet Pasqualig. de jejunio. decis. 388. num. 3. Fragol. 2. part. lib. 1. d. sp. 24. §. 7. n. 15. Bordon. resol. 18. num. 7.

32. Supposito dicto principio, quòd in omnibus casibus, in quibus potest inferior in lege superioris dispensare, possunt Prælati regulares in legibus, & præceptis Pontificis, & aliorum superiorum dispensationem impendere, videndum est, qui sint illi casus. Primò, quando lex permittit dispensare, non designans dispensatorem, ut loco citato, num. 37. diximus;

Possunt Prælati in omnibus legibus dispensare, in quibus possunt Episcopi.